

z p r a v o d a j

XXVI. ročník

9

2015

TÉMA

- 2 Editorial
65. výročí založení jednoho ústavu; americké školství z pohledu dvou Američanek.
- 3 Z terminologie Cedefopu 43
transferability of learning outcomes, transition from school or training to work, transparency of qualifications
- 4 Nizozemsko oceňuje dobrou řemeslnou práci
Nizozemské oddělení Refernetu považuje dobré OVP za základ učící se ekonomiky.
- 4 Jorie Graham
Názory vysokoškolské pedagožky a básnířky.
- 5 Podporovat vzdělávání dospělých
Stručná zpráva Cedefopu.
- 8 Community-colleges v USA bez školného?
Návrh Hillary Clintonové.
- 9 Nové vymezení evropských priorit ve vzdělávání a profesní přípravě
Návrh Evropské rady a komise.
- 10 Počítače nezlepšují výsledky žáků
Výsledky studie OECD.
- 11 Integrace profesního a vysokoškolského vzdělávání v duálních studijních oborech
Duální studijní obory v Německu.
- 12 Rámec transparentnosti v Německu se stává konkrétní
Německý rámec kvalifikací – DQR.
- 13 Výhody kratších názvů u vědeckých prací
Více se citují.
- 14 Co nového v časopisech
Journal of Vocational Education and Training, 2015, č. 3.
- 15 Nové knihy v knihovně
- 16 Zajímavé internetové adresy
Databáze Scopus, Nový Zéland vybírá novou vlajku.

Editorial

V září před 65 lety bylo založeno Studijní a informační středisko pro hospodářské nauky odborných škol. Jak z názvu vyplývá, zabývalo se hlavně ekonomickými školami. O několik let později se název instituce změnil na Ústav odborného školství a jeho působnost se rozšířila na veškeré střední odborného školství. Nejdříve používal další název Výzkumný ústav odborného školství (VÚOŠ). Pracovali v něm zkušení odborníci ze všech oborů, které se vyučovaly ve středních odborných školách a učilištích, a jedno oddělení se věnovalo všeobecně vzdělávacím předmětům. Knihovna byla součástí tzv. dokumentačního střediska, které se mimo jiné zabývalo odborným vzděláváním v zahraničí. Internet tehdy nebyl, informace se získávaly ze zahraničních časopisů a ze služebních cest do partnerských

ústavů. (Pracovníci ZIB v Berlíně si museli dávat pozor, aby zahraniční návštěvníci nepoužívali toalety ve 2. patře, protože tam bylo z okna vidět do západního Berlína. Po sjednocení Německa někteří zaměstnanci ZIB přešli do BIBB.) Ve VÚOŠ se zpracovávaly učební osnovy pro jednotlivé obory, pracovníci ústavu při tom samozřejmě brali v úvahu názory odborníků z praxe, protože všechny obory se v průběhu doby vyvíjejí a požadavky na žáky se mění. V době normalizace našli ve VÚOŠ útočiště lidé vyhození z politických důvodů z původních zaměstnání, což bylo pro ústav přínosem. Atmosféra byla přátelská též díky ředitelům, kteří měli všichni schopnost určitého nadhledu. Všestrannost a odbornost pracovníků se prakticky projevovala i ve volném čase, např. při rekonstrukci chalupy ve Strážném v Krkonoších, která pak sloužila k letní i zimní rekreaci pracovníků – v době pololetních prázdnin tam probíhaly lyžařské kurzy pro děti zaměstnanců. Později se začaly pořádat letní dětské tábory. První se pořádal v roce 1985 (viz vlajka na obrázku), kdy byl školní rok kvůli spartakiádě zkrácen o 14 dnů, a tábor tak některým rodičům vyřešil starosti, co v tu dobu dělat s dětmi. Od roku 2001 se název ústavu změnil na Národní ústav odborného vzdělávání, náplň práce ústavu se však vyvíjela kontinuálně dál. V polovině roku 2011 však došlo ke sloučení tří ústavů do jedné instituce s dlouhým názvem Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Tím se vnucuje otázka, zda je ještě možné 65. výročí oslavovat, ale zavzpomínat můžeme.

Na čtvrté stránce najdete kritické hodnocení amerického školství od Jorie Grahamové, básnířky a profesorky rétoriky na Harvardu. Neuvedli jsme žádný konkrétní odkaz na webovou stránku, protože její výrok je citován na mnoha stránkách, jak poznáte, když zadáte do vyhledávače její jméno. Zhruba před 20 lety tehdejší VÚOŠ poskytl některým zaměstnancům možnost účastnit se třítydenních kurzů angličtiny pořádaných ve školicím středisku ve Zlenicích. Lektori byli výhradně rodilí mluvčí, kteří sice někdy česky trochu rozuměli, ale nikdy to nedávali najevo. Vyučovalo se jak ve třídě, tak i při procházkách po malebném okolí. Právě při jedné z procházek s výbornou americkou lektorkou začal kolega Petr Viceník z legrace rozebírat (samozřejmě anglicky) nějaké přírodovědné téma, inspirován tím, co jsme viděli cestou. Přidala jsem se do diskuse a naše lektorka obdivně zvolala: „Vy jste tak chytrí! My jsme na střední žádnou přírodovědu neměli a ze zeměpisu jenom Kansas!“ Jiný americký lektor nám později při lekcích, které probíhaly jednou týdně v ústavu, ozřejmil postavení colleges v americkém školském systému: „V college se studenti kromě studia učí například i něco vyrábět rukama, za opravdovou vysokou školu se považuje až university.“ Stane-li se Hillary Clintonová prezidentkou, možná prosadí colleges bez školního (viz s. 8).

AK

Z terminologie Cedefopu 43

Čtyřjazyčný terminologický slovník se pomalu chýlí ke konci, protože angličtina, podle níž jsou hesla řazena, nemá za *work-based learning* již žádné další heslo začínající dalšími písmeny abecedy. Tento díl obsahuje 3 hesla začínající na *trans*: *transferability*, *transition* a *transparency*.

120

transferability of learning outcomes

Degree to which knowledge, skills and competences can be used in a new occupational or educational environment, and/or be validated and certified.

Source: Cedefop, 2008.

Übertragbarkeit von Lernergebnissen

Bezeichnet den Umfang, in welchem Kenntnisse, Fähigkeiten und Kompetenzen in einem neuen beruflichen oder Bildungsumfeld genutzt und/oder validiert und zertifiziert werden können.

Quelle: Cedefop, 2008.

transférabilité des résultats / acquis d'apprentissage

Le degré auquel les savoirs, aptitudes et compétences peuvent être utilisés dans un nouveau contexte professionnel ou éducatif, et/ou être validés et certifiés.

Source: Cedefop, 2008.

přenositelnost výsledků učení

Označuje, do jaké míry mohou být znalosti, dovednosti a kompetence použity v novém profesním či vzdělávacím prostředí a/nebo být validovány a certifikovány.

121

transition from school or training to work

Move from education or training to employment, covering the period between leaving education and entering the labour market.

Comment: transition between school and employment (integration path, type of employment – with regard to level and status – and duration) is complex. Integration depends on many factors (gender, age, qualification, employment policy, guidance and counselling provision, etc.).

Source: Cedefop, 2004.

Übergang von der Schule ins Berufsleben / Übergang vom Bildungs- bzw. Ausbildungssystem ins Erwerbsleben

Bezeichnet den Prozess des Übergangs vom Bildungssystem ins Beschäftigungssystem. Der Übergangsprozess setzt mit Beendigung eines formalen Bildungs- oder Ausbildungsgangs (Erstausbildung) ein und ist mit Eintritt in eine stabile Beschäftigung abgeschlossen.

Anmerkung: Der Übergang vom Bildungs- bzw. Ausbildungssystem ins Beschäftigungssystem (Weg bis zur endgültigen Eingliederung, Art des Beschäftigungsverhältnisses – Niveau und Status – Dauer) ist ein komplexer Prozess. Wie die Eingliederung verläuft, hängt

von einer Vielzahl von Faktoren ab (vom Geschlecht, vom Alter, vom erreichten Qualifikationsniveau, von den beschäftigungspolitischen Vorgaben, vom bestehenden Beratungs- und Orientierungsangebot usw.).

Quelle: Cedefop, 2004.

transition de l'école à l'emploi / transition formation-emploi / transition de l'enseignement vers la vie active

Le processus de passage entre l'enseignement ou la formation et l'emploi, de la sortie du système éducatif jusqu'à l'intégration sur le marché de l'emploi.

Note: la transition de l'école à l'emploi (trajectoire d'intégration, type d'emploi – niveau et statut –, durée) est complexe. L'intégration dépend de nombreux facteurs (sexe, âge, niveau de qualification, politique de l'emploi, structure de conseil et orientation, etc.).

Source: Cedefop, 2004.

přechod ze školy nebo z profesní přípravy do práce

Přesun ze vzdělávání nebo profesní přípravy do zaměstnání zahrnuje období mezi odchodem ze vzdělávání a vstupem na trh práce.

Poznámka: přechod mezi školou a zaměstnáním (integrační dráha, druh zaměstnání – vzhledem k úrovni a statusu – a trvání) je složitý proces. Integrace závisí na mnoha faktorech (pohlaví, věku, kvalifikaci, politice zaměstnanosti, struktuře orientace a poradenství atd.).

122

transparency of qualifications

Degree of visibility and legibility of qualifications, their content and value on the (sectoral, regional, national or international) labour market and in education and training systems.

Source: Cedefop, 2008.

Transparenz von Qualifikationen

Bezeichnet den Grad an Sichtbarkeit und Verständlichkeit von Qualifikationen, ihres Inhalts und ihres Werts auf dem (sektoralen, regionalen, nationalen oder internationalen) Arbeitsmarkt und in Systemen der allgemeinen und beruflichen Bildung.

Quelle: Cedefop, 2008.

transparence des qualifications

Le degré de visibilité et de lisibilité des qualifications, de leur contenu et de leur valeur sur le marché (sectoriel, régional, national ou international) du travail et au sein des systèmes d'éducation et de formation.

transparentnost kvalifikací

Označuje stupeň viditelnosti a srozumitelnosti kvalifikací, jejich obsahu a hodnoty na (odvětvovém, regionálním, národním nebo mezinárodním) trhu práce a v systémech vzdělávání a profesní přípravy. AK

Pramen:

Cedefop. *Terminology of European education and training policy: a selection of 130 key terms*. ISBN 978-92-896-1165-7
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4117_en.pdf

Nizozemsko oceňuje dobrou řemeslnou práci

beroepsonderwijs bedrijfsleven

Nizozemské oddělení ReferNetu uvádí, že podle Vědecké rady pro vládní politiku (Wetenschappelijke Raad voor het Rege-

ringsbeleid – WRR) je dobré odborné vzdělávání a příprava (OVP) základem učící se ekonomiky a hraje klíčovou roli v posilování inovativní schopnosti společnosti.

V Nizozemsku byla zavedena řada politických opatření, jež mají zajistit, aby si OVP takovou pozici udrželo:

- Rámec kvalifikací pro OVP byl revidován a sektorová informační střediska byla reorganizována tak, aby se zlepšila makroefektivita na úrovni systému.

- Od školního roku 2016–17 musí všechny odborné školy přijmout revidovaný rámec s nižším počtem kvalifikací, programy však musí obsahovat více regionálně specifických prvků.

- Od srpna 2015 odpovídá za kvantitu a kvalitu pracovních umístění, za sladování nabídky kvalifikací s poptávkou po nich a za správu rámce kvalifikací Spolupráce odborného vzdělávání a trhu práce (*Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven – SBB*)¹.

- Dalším příspěvkem k makroefektivitě je snížení nominálního trvání 4letých programů OVP. Nyní je možné absolvovat tyto programy v průběhu tří let, což také o jeden rok zkrátí cestu k vysokoškolskému vzdělávání (bakalářské úrovni).

- Byly zavedeny nové kombinované vzdělávací cesty, umožňující prakticky orientovaným studentům, kterým by se jinak nemuselo podařit ukončit vzdělávací program, zůstat ve vzdělávání. Odborné školy na druhé

straně vytvoří „programy excellence“ pro dosažení vyšší úrovně řemeslné zručnosti.

- Na podporu sladění nabídky inovativních kvalifikací s poptávkou po nich je k dispozici 100 milionů EUR prostřednictvím regionálního investičního fondu pro OVP na období let 2014–18 (*Regionaal Investeringsfonds mbo – DUO*). Odborné školy a regionální zainteresované strany mohou tento fond použít při participaci na inovativním a udržitelném partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem.

- Od roku 2015 je k dispozici doplňkový rozpočet ve výši 75 milionů EUR ročně na zlepšení kvality technických a dalších odborných programů, např. investicemi do nové a drahé techniky.

Všeobecně převládá názor, že kombinací systému evaluace a zacílených inovací se podaří zvýšit prestiž řemeslné práce a nizozemského OVP u studentů, jejich rodičů i v průmyslu.

AK

¹ *Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven – SBB*
<https://www.s-bb.nl>

Netherlands – more appreciation for workmanship
<http://www.cedefop.europa.eu/en/news-and-press/news/netherlands-more-appreciation-workmanship?src=email&freq=daily>

Jorie Graham (*1950) je americká básnířka a vysokoškolská pedagožka. Vyrůstala v Římě, studovala na pařížské Sorbonně, absolvovala filmovou vědu v New Yorku. Dosud jí vyšlo 14 básnických sbírek a její verše jsou přeloženy do mnoha jazyků. V roce 1996 se stala nositelkou Pulitzerovy ceny, v roce 2012 získala *Forward Prizes for Poetry*. Je profesorkou rétoriky na Harvardské univerzitě. O americkém vzdělávání řekla: *Stačí porovnat americký a evropský vzdělávací systém na druhém stupni. Evropské děti se toho učí dvakrát tolik než americké. V Americe nemají druhý jazyk, žádnou latinu ani zeměpis, jen málo přírodních věd, žádné dějiny světa. Lidé přitom mají obrovskou duševní kapacitu. Děti se mohou klidně naučit deset jazyků. Jenže když máte vzdělávací systém, který využívá jen tak málo z lidských schopností, nepoužívané mozky začínají zakrňovat. Když jste Evropan, nevidíte jen sebe. Vidíte Čínu a Indii, vidíte tři tisíce let dějin, vidíte prolitou krev, vidíte chyby, jichž se lidstvo dopustilo. Pro spoustu Američanů je zbytek světa prakticky neviditelný. Vezměte si, že jen sedmáct procent Američanů vlastní pas. Ostatní v životě necestovali do zahraničí.* ■

Pramen newáždíme, protože názory Jorie Graham jsou citovány na mnoha českých webových stránkách – stačí zadat do vyhledávače její jméno.

Podporovat vzdělávání dospělých

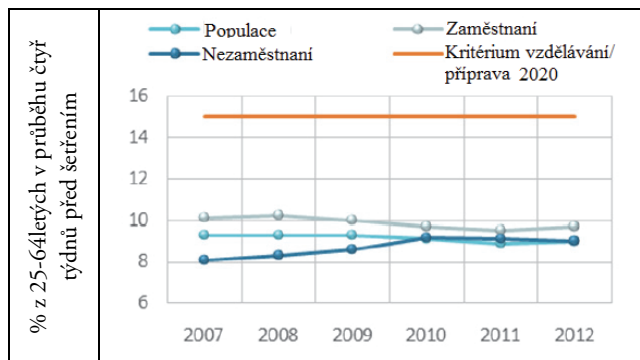
Vzdělávání dospělých se sice již hodně zlepšilo, přesto by však mělo být přitažlivější, inkluzivnější, přístupnější a flexibilnější.

Bruggské komuniké¹, součást rámce politiky Evropské unie (EU) pro odborné vzdělávání a přípravu (OVP), představilo vizi učinit další OVP (klíčovou součástí vzdělávání dospělých) atraktivnější, inkluzivnější, přístupnější a flexibilnější. Tato vize, přijatá v prosinci 2010, byla znovu potvrzena Evropskou komisí, členskými státy a sociálními partnery v červnu 2015 v závěrech z Rigy². Jaké jsou trendy ve vzdělávání dospělých a co můžeme udělat pro to, aby se bruggská vize stala skutečností?

Atraktivnější vzdělávání dospělých?

Kritérium EU pro celoživotní vzdělávání ukazuje, že vzdělávání dospělých se atraktivnější nestalo. Šetření pracovních sil (LFS) zjistilo, že celoživotního vzdělávání by se mělo v roce 2020 účastnit 15 % dospělých ve věku 25–64 let. Údaje o účasti však klesly z 9,3 % v roce 2007 na 9 % v roce 2012. Zvýšení na 10,5 % v roce 2013 a na 10,7 % v roce 2014 není vlivem statistické změny srovnatelné s předcházejícími lety a v každém případě zůstává dosti výrazně za plánem – viz obrázek 1.

Obr. 1. Míra účasti dospělých ve vzdělávání a profesní přípravě, 2007–2012, EU (%)

Jiná opatření pro účast ve vzdělávání dospělých ukazují na pozitivní vývoj. Šetření vzdělávání dospělých (AES) zjistilo zvýšení účasti ve vzdělávání dospělých z 34,8 % v roce 2007 na 40,8 % v roce 2011. Šetření další profesní přípravy (CVTS), které hodnotí profesní přípravu v podnicích, zaznamenává v letech 2005–2010 zvýšení účasti zaměstnanců v kurzech další profesní přípravy z 33 % na 38 %, u uváděcí přípravy na pracovišti pak z 16 % na 20 %.

Srovnávání v čase má svá omezení a mělo by se s ním zacházet opatrně. Projevují se v něm rozdíly, protože každé šetření měří věci jiným způsobem (viz rámeček),

zejména období, v němž profesní příprava probíhá, a to, co je považováno za neformální vzdělávání³.

Ačkoliv je neformální vzdělávání záměrné a strukturované s cílem osvojit si kompetence pro současné nebo budoucí zaměstnání, často nevede k uznávané kvalifikaci. Přesto na neformálním vzdělávání záleží. Většinu vzdělávání dospělých v EU tvoří neformální vzdělávání vztahující se k práci a sponzorované zaměstnavateli. Šetření AES v roce 2011 zjistilo, že účast dospělých v neformálním vzdělávání tvořila 36,8 %, ve formálním vzdělávání jen 6,2 %.

Šetření CVTS také naznačuje, že vzdělávání zaměstnanců v podnicích je z velké části neformální. Vedená profesní příprava na pracovišti není specifikována v indikátoru LFS, přestože je relevantní pro politiku dalšího OVP a je významným statistickým údajem.

Šetření CVTS navrhuje, aby podniky poskytovaly více profesní přípravy. Navzdory hospodářskému poklesu v letech 2005–2010 zůstaly přímé výdaje podniků na profesní přípravu stabilní na 0,7 % celkových nákladů na pracovní síly. Ve stejném období se pracovní doba věnovaná profesní přípravě zvýšila z devíti na deset hodin na jednoho zaměstnance, přičemž „rozsah profesní přípravy“, tj. podíl podniků poskytujících profesní přípravu také vzrostl z 60 na 66 %. Na začátku hospodářské krize zahájily některé členské státy programy prevence ztráty zaměstnání včetně systémů kombinujících krátkou pracovní dobu s profesní přípravou. Do jaké míry podniky poskytovaly více profesní přípravy díky těmto systémům, údaje neukazují.

Podíl profesní přípravy se liší podle velikosti podniků. V roce 2010 se další profesní přípravy účastnilo 25 % zaměstnanců v malých podnicích, ve velkých to bylo 46 %. Zvýšenou účast ve vzdělávání dospělých způsobuje zvyšování dalšího OVP v malých a středních podnicích a to je povzbuzující znamení. Šetření CVTS uvádí, že v letech 2005 až 2010 se rozsah profesní přípravy zvýšil z 91 na 93 % ve velkých podnicích, ze 79 na 81 % ve středních a z 55 na 63 % v malých podnicích. (Za velké podniky jsou považovány ty, které mají 250 nebo více zaměstnanců, středně velké podniky mají 50 až 249 zaměstnanců a malé podniky 10 až 49 zaměstnanců.)

Je vzdělávání dospělých otevřenější pro všechny?

EU se zaměřuje nejen na zvýšení, ale i na rozšíření účasti ve vzdělávání dospělých. Ve všech členských

státech se účastní vzdělávání dospělých většinou mladší, kvalifikovanější lidé zaměstnaní v náročnějších profesích (obr. 2 a 3).

Šetření AES ukazuje, že účast v neformálním vzdělávání vztahujícím se k práci je zhruba 2,5krát vyšší mezi zaměstnanými než mezi nezaměstnanými (obr. 4). Nižší účast ve vzdělávání dospělých celkově zdůrazňuje nerovnosti – země, které mají méně příležitostí ke vzdělávání dospělých, mají největší nerovnosti v přístupu. Srovnání šetření AES za rok 2007 a 2011 neukazuje na to, že by se vzdělávání dospělých stalo významně inkluzivnější.

Různá šetření o vzdělávání dospělých

Indikátor z LFS zahrnuje všechny dospělé ve věku 25–64 let (zaměstnané, nezaměstnané a ekonomicky neaktivní). Započítává účast ve formálním a neformálním vzdělávání a profesní přípravě v období čtyř týdnů před šetřením. V rámci neformální složky bere v úvahu různé druhy učebních činností, nezahrnuje však výslovně vedenou profesní přípravu na pracovišti. Údaje o tomto indikátoru jsou k dispozici každoročně a jsou jedním z referenčních kritérií strategie EU vzdělávání a odborná příprava 2020.

Indikátor z šetření AES zahrnuje všechny dospělé ve věku 25–64 let (zaměstnané, nezaměstnané a ekonomicky neaktivní). Započítává účast ve formálním a neformálním vzdělávání a přípravě v období 12 měsíců před šetřením. V rámci neformální složky se započítává a výslovně specifikuje účast v kurzech profesní přípravy, ve vedené přípravě na pracovišti, ve workshopech, seminářích a soukromých lekcích. AES se provádí periodicky – poslední šetření byla v roce 2007 (pilotní) a v roce 2011.

Šetření další profesní přípravy (CVTS) zahrnuje zaměstnance v každém věku v podnicích s 10 a více zaměstnanci ve většině ekonomických sektorů (vyjma primárního sektoru, veřejné správy, zdravotnictví a vzdělávání). Šetření CVTS zahrnuje formální a neformální vzdělávání, nerozlišuje však mezi nimi. Jeho široká definice vzdělávání obsahuje kurzy profesní přípravy, vedenou přípravu na pracovišti, workshopy, semináře, konference, kroužky kvality, rotace pracovních míst, vysílání na jiná místa, výměny a plánované sebevzdělávání. Šetření CVTS je prováděno periodicky. Poslední šetření byla provedena během 12 měsíců roku 2005 a 2010.

Vzdělávání dospělých – přístupnější a flexibilnější?

Klíčovým cílem evropské politiky je odstraňovat překážky účasti ve vzdělávání dospělých. AES v roce 2011 zjistilo, že nejčastějšími překážkami účasti ve vzdělávání dospělých byly nedostatek času v důsledku rodinných povinností (21 %) a nekompatibility s pracovní dobou (18 %) a náklady (13 %). Šetření CVTS z roku 2011 také ukázalo, že zhruba třetina zaměstnavatelů, kteří

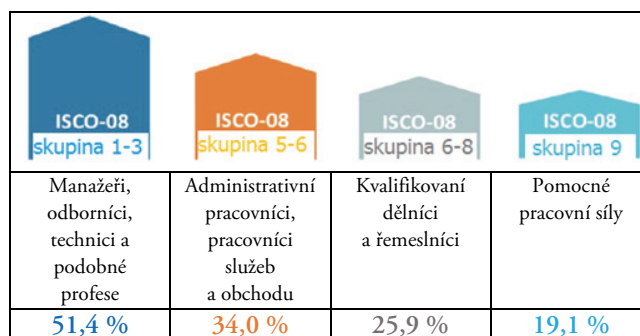
neposkytují profesní přípravu, prohlašují, že nemají dostatek času a/nebo prostředků (obr. 5).

Obr. 2. Míra účasti dospělých ve vzdělávání a profesní přípravě podle jejich nejvyššího dosaženého vzdělání, EU, 2011, v %

Šetření CVTS z roku 2010 však zjistilo, že hlavním důvodem pro neposkytování profesní přípravy, který uvádí 77 % podniků je, že kompetence pracovníků neodpovídají potřebě podniků. Svou roli může hrát to, zda podniky chápou profesní přípravu jako střednědobou nebo dlouhodobou investici do konkurenceschopnosti a inovací. Eurobarometr v roce 2013 zjistil, že 51 % podniků v EU investujících do profesní přípravy očekává, že užitek se ukáže za méně než dva roky. Významným faktorem mohou být i výrobní metody. Nízké kvalifikace pro vysoce mechanizovanou, rutinní výrobu lze na trhu práce snadněji nalézt či nahradit⁴.

Obr. 3. Účast zaměstnaných dospělých v neformálním vzdělávání a profesní přípravě sponzorovanými zaměstnavateli podle profesních skupin, EU, 2011, v %

Šetření AES a CVTS neukazují na nedostatek relevantních opatření profesní přípravy. AES v roce 2011 zjistilo, že pouze 6,1 % dospělých uvádí, že v dosažitelné vzdálenosti nebyla nabízena žádná profesní příprava. Šetření CVTS v roce 2010 zjistilo, že zhruba jen 10 % podniků nemohlo najít kurzy profesní přípravy, které potřebovaly.

Šetření AES i CVTS zjistila jen malé změny v druhu nebo míře překážek, jimž lidé a podniky čelí. Z toho vyplývá, že přístupnost se příliš nezměnila.

Údaje ukazují, že profesní příprava je flexibilnější. Více podniků všech velikostí poskytuje jiné formy

vzdělávání. Např. 26 % zaměstnanců velkých podniků se podle šetření CVTS v roce 2010 účastnilo vedené přípravy na pracovišti, ve srovnání s 21 % v roce 2005. U malých podniků to bylo zvýšení z 10 % v roce 2005 na 14 % v roce 2010. Celkové zvýšení je vítané, chybí však informace o tom, jak se různé formy vzdělávání vzájemně ovlivňují nebo jak jsou kombinovány.

Atraktivní, inkluzivní, přístupné a flexibilní vzdělávání dospělých

Kritérium EU pro celoživotní vzdělávání neříká vše o vývoji v dalším OVP a ve vzdělávání dospělých. Jiná šetření ukazují určitý pokrok, hlavně zvýšenou účast jednotlivců a větší nabídku podniků. Podle Bruggského komuniké zvětšily členské státy úsilí v posilování účasti v celoživotním vzdělávání včetně institucionálních a politických reforem. Tyto změny budou potřebovat čas, aby se projevil jejich dopad a mohly přinést víc pozitivních výsledků. Pokrok při prosazování vize Bruggského komuniké je však omezený, nejen proto, že kvůli vysoké míře nezaměstnanosti mládeže se mnohé země zaměřují na zlepšování počátečního OVP⁵.

Většina dalšího OVP a jiných forem vzdělávání dospělých nevede k osvědčení, což může odrazovat od účasti. Kdyby bylo možné validovat všechny druhy neformálního a informálního vzdělávání i vzdělávání na pracovišti a pak je započítávat k uznávanému osvědčení a/nebo do jiných vzdělávacích cest, mělo by o účast v dalším OVP zájem více lidí.

Hlavní úkoly zůstávají, i když se ve vytváření systému validace pokročilo. Mnozí lidé nemají o validačních službách povědomí nebo k nim nemají přístup. Většina systémů validace není globální, jsou to jen soubory iniciativ a postupů. Mnohé podniky používají validaci, jen zřídka však komunikují s veřejnými systémy. V důsledku toho zůstávají cesty do dalšího vzdělávání uzavřeny a společenské uznávání validace je nízké. K pozvednutí statusu validace musí mít žáci k dispozici přístupnější a lepší poradenské služby. Kvalifikace dalšího OVP je třeba integrovat do národních rámců kvalifikací.

Dochází ke změnám. Některé země otvírají dospělým odborné vzdělávání, které bylo dříve k dispozici jen pro mladé lidi, např. učňovství v Itálii a ve Spojeném království. Metodická příručka Cedefopu⁶ poskytuje poradenství, zdůrazňuje faktory úspěšnosti a dává příklady dobré praxe v tom, jak učinit další OVP atraktivnější, přístupnější a kvalitnější. Závěry ze zasedání ministrů odpovědných za OVP v zemích EU dohodnuté v Rize v červnu 2015² označují zlepšování přístupu k OVP a kvalifikacím prostřednictvím lepšího poradenství a validace výsledků neformálního a informálního učení za politickou prioritu.

Jak se zdůrazňuje v nadcházející zprávě Cedefopu⁷, má-li být další OVP a vzdělávání dospělých přístupnější, je třeba více reagovat na potřeby žáků a podniků, zvláště pokud jde o načasování a formu. To mluví pro koncepci profesní přípravy, která podporuje individualizaci, např. pro modulové kurzy, rozdělující učení do sekvencí způsobem, který umožňuje žákům vybrat si vlastní učební uspořádání podle dostupnosti a potřeby. Zaměstnavatelé mohou také vytvořit pracovní prostředí napomáhající učení moderní organizací práce, která podněcuje k variabilitě a složitosti úkolů, k samostatnosti a týmové práci a k používání komplexních a do budoucna zaměřených strategií lidských zdrojů, které integrují různé formy učení.

Brzy budou publikovány výsledky šetření Cedefopu o evropských kompetencích a pracovních místech (*European skills and jobs – ESJ*), prvního celoevropského šetření nesouladu v kvalifikacích, které také zdůrazňuje význam rozvíjení a využívání kompetencí zaměstnanců na pracovišti. Šetření ukazuje, že 83 % dospělých pracovníků (ve věku 24–65 let) v EU, jejichž kompetence v době přijetí odpovídaly jejich pracovnímu místu, vidí, že se jejich zaměstnání stalo obtížnější. 85 % uvádí, že se jejich úkoly staly rozmanitější. 25 % dospělých pracovníků naopak uvedlo, že své kompetence plně nevyužívají, přestože jejich kvalifikace odpovídají jejich zaměstnání. Šetření ESJ také zjistilo, že stabilita zaměstnání vede k vytváření dalších kompetencí.

Více vzdělávání na pracovišti, které se vztahuje k pracovnímu místu, pro nezaměstnané dospělé by mohlo pomoci odstranit nerovnosti. Takové modely ve formě učňovství a stáží (praxí) jsou pro mladé lidi obvyklé. Mohou být rozšířeny i na dospělé nezaměstnané jako součást aktivní politiky trhu práce. Tento přístup může také lépe srovnat kompetence nezaměstnaných dospělých s potřebami trhu práce. Podnikům poskytuje zdroj pro přijímání nových pracovníků⁸.

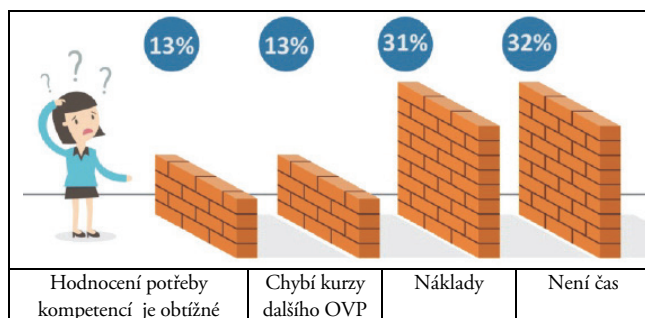
Obr. 4. Míry účasti dospělých v neformálním vzdělávání a přípravě podle postavení na trhu práce, EU, 2011 (%)

Další OVP a vzdělávání dospělých jsou poskytovány různými institucemi s použitím různých modelů a prostředí. V důsledku toho vyžadují změny, které mají učinit vzdělávání dospělých atraktivnější, inkluzivnější a přístupnější, komunikaci, koordinaci a koherenci na

národní, regionální, místní a sektorové úrovni a mezi nimi a zahrnovat všechny zainteresované strany. Sociální partneři mají klíčovou roli. Mají nejlepší předpoklady k podpoře vzdělávání na pracovišti, k organizování práce a pracovní doby tak, aby usnadňovali účast v dalším OVP a ve vzdělávání dospělých.

Obr. 5. Překážky v poskytování profesní přípravy, EU, (podniky neposkytující profesní přípravu) výběr z více odpovědí, 2010

Vývoj ve vzdělávání dospělých ukazuje, že ačkoliv je současný indikátor, kritérium EU pro celoživotní vzdělávání důležitý a užitečný, měl být doplněn více údaji a analýzami z jiných šetření, aby se lépe ukázalo, jak je vzdělávání dospělých atraktivní, inkluzivní, přístupné a flexibilní. AK

¹ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/brugescom_cs.pdf

² http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

³ Cedefop. *Job-related adult learning and continuing vocational training in Europe: a statistical picture.*

⁴ Cedefop (2013). *Benefits of vocational education and training in Europe for people, organisations and countries* Cedefop. *Benefits of vocational education and training in Europe for people, organisations and countries.* Cedefop. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2013. 61 s. ISBN 978-92-896-1171-8. Sg. 6704

⁵ Účinnější odborné vzdělávání a příprava pro lepší život občanů. Stručná zpráva Cedefopu. Zpravodaj 5/2015, s. 6-9.

⁶ Cedefop. *Policy handbook : access to and participation in continuous vocational education and training (CVET) in Europe.* Cedefop. Luxembourg : Publications Office of the European Communities, 2014. 74 s. (Working paper ; 25). ISBN 978-92-896-1670-6 Sg. 7433

⁷ Cedefop (forthcoming). *Continuing VET in Europe: the way ahead.*

⁸ *Návrat k učení, návrat k práci.* Stručná zpráva Cedefopu. Zpravodaj 11/2013, s. 6-8.

Pramen: Cedefop. *Encouraging adult learning. Briefing Note, July 2015, ISSN 1831-2411, 4 p. S přihlédnutím k francouzské Encourager les adultes à apprendre a německé Erwerbendenbildung fördern.*

<http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/9099>

Community-colleges v USA bez školného?

Hillary Clintonová, kandidátka na prezidentku Spojených států navrhuje učinit vysokoškolské studium finančně dostupnější.

Clintonová svým návrhem navazuje na výzvu Baracka Obamy, který se letos v Kongresu zasazoval o snížení školného v amerických vysokých školách, zejména v tzv. colleges¹. Republikáni však jeho návrh zamítli. Ve dvouletých community-colleges se studenti většinou nepřipravují na univerzitní studium.

Větší dostupnost community-colleges by mělo podle plánu zajistit 350 miliard dolarů určených na jejich financování. Více než polovina této částky by měla ve formě grantů připadnout státům a colleges. Počet studentů, kteří si půjčují na 4leté studium na veřejné univerzitě, by se snížil a školné ve dvouletých community-colleges by se zcela odstranilo. Podmínkou je to, že státy vypracují grantové programy, které budou vyžadovat, aby colleges a univerzity splňovaly specifické cíle dostupnosti pro studenty.

Dostupnost colleges se jeví jako jedna z velmi důležitých politických otázek roku 2016, hlavně v primárkách a v předvolebních debatách, protože kandidáti na obou

stranách budou dotazováni na to, jakým způsobem by řešili větší zpřístupnění vysokoškolského vzdělávání.

Pokud jde o současné půjčky studentům, hodlá Clintonová u všech federálních půjček snížit úrokové míry a nařídít splátkové plány podle příjmů. Rozšíří se odpouštění dluhů těm, kdo nastoupí do státní služby.

AK

¹ Colleges sice patří do postgraduálního studia, za skutečnou vysokou školu je však považována až univerzita. Některé colleges, např. právě community-colleges jsou spíše odborně zaměřeny a podobají se více našim středním odborným školám. Absolventi colleges nemohou počítat s tím, že se jim investice do vzdělávání v krátké době vrátí ve formě vysokého platu.

Pramen:

Miller, Zeke J.

Clinton to Propose a Plan to Make College More Affordable

TIME, 2015, August 10.

<http://time.com/3990196/clinton-college-debt-affordable-plan/>

Nové vymezení evropských priorit ve vzdělávání a profesní přípravě

Návrh společné zprávy Evropské rady a Komise stanovuje nové priority evropské spolupráce ve vzdělávání a profesní přípravě jako součást strategie pro vzdělávání a profesní přípravu (ET 2020). Očekává se, že Rada zprávu přijme koncem roku.

ET 2020 bylo založeno v roce 2009 jako fórum Evropské komise, která koordinuje proces, v němž si členské státy a vzdělávací instituce vyměňují příklady dobré praxe, informace a rady o politických reformách.

Nově navrhované priority jsou:

- relevantní a kvalitní dovednosti a kompetence zaměřující se na výsledky pro zaměstnatelnost, inovace a aktivní občanství;
- inkluzivní vzdělávání, rovnost, nediskriminace a propagování občanských kompetencí;
- otevřené a inovační vzdělávání a profesní příprava využívající možností, které poskytují počítače a internet;
- silná podpora vzdělavatelů;
- transparentnost a uznávání dovedností a kvalifikací pro usnadnění vzdělávací a pracovní mobility;
- udržitelné investování, výkonnost a efektivnost systémů vzdělávání a profesní přípravy.

Rozvoj a úkoly

Zpráva identifikuje rozmanitý vývoj a úkoly v evropském vzdělávání a profesní přípravě a bere v úvahu rozdíly mezi členskými státy. Mimo jiné uvádí: *Kvalita a relevance výsledků učení je klíčová pro rozvoj dovedností. Pro zvýšení zaměstnatelnosti, inovací a aktivního občanství je třeba základní kompetence doplnit dalšími klíčovými kompetencemi a postoji včetně tvořivosti, podnikavosti a smyslu pro iniciativu, digitálních dovedností, znalostí cizích jazyků atd.*

16 členských států již zavedlo jednotné strategie celoživotního vzdělávání, tyto strategie by si však měly vytvořit všechny země a zaručit přístupnost mezi různými formami a úrovněmi vzdělávání a ze vzdělávání a profesní přípravy do práce.

Ve všech členských státech byla zavedena opatření omezující předčasné odchody ze školy, ne vždy se však rovnala jednotné strategii. Úspěšná odezva vyžaduje dlouhodobou snahu a spolupráci napříč sektory.

Absolventi odborného vzdělávání a přípravy (OVP) mají ve většině členských států dobré míry zaměstnatelnosti. Učňovství a duální systémy OVP jsou zvláště důležité, protože zajišťují relevantní dovednosti, které usnadňují přechod na trh práce. Členské státy přijímají mnohá opatření, aby splnily to, co je definováno v Bruggském komuniké (2010) pro zlepšení výkonnos-

ti, kvality a atraktivnosti OVP, s důrazem kladeným na učení se na pracovišti. V příštím pracovním cyklu by měla podpora tohoto učení pokračovat a zároveň by se měla posilovat Evropská aliance pro učňovství¹ a anticipace potřeb kvalifikací na trhu práce. Je méně střednědobých priorit, které byly definovány v červnu 2015 v závěrech z Rigy a jsou lépe zaměřené.

Současné trendy v nízkých základních kvalifikacích dospělých a vysoké míře nezaměstnanosti vyžadují posílit realizaci Evropské agendy pro vzdělávání dospělých (2011). Priority by měly zahrnovat efektivnější správu, významné zvýšení nabídky a poptávky, flexibilnější možnosti, širší přístup, pečlivější monitorování a lepší zajišťování kvality.

Řízení ET 2020 se zlepšilo od společné zprávy z roku 2012 a panuje shoda v tom, že pro efektivitu rámce ET 2020 je podstatná pečlivá analytická evidence a monitorování pokroku. To bude prováděno ve spolupráci s Eurostatem, sítí Eurydice, Cedefopem, OECD a dalšími organizacemi.

Mnohé členské státy uvádějí opatření pro zlepšení přípravy učitelů. Vzdělavatelé by měli být školeni tak, aby si dovedli poradit s rostoucí diverzitou žáků, zabraňovali předčasným odchodům ze školy, používali inovační pedagogické metody a nástroje IKT optimálním způsobem a zároveň byli podporováni na začátku své kariérní dráhy.

První přehled mobility (v roce 2014) ukázal, že prostředí pro mobilitu ve vzdělávání se mezi členskými státy velmi liší. Je třeba sledovat a následovat činnosti zabývající se transparentností, zajišťováním kvality, validací a uznáváním dovedností a kvalifikací. Pro evidenci monitorování mobility jsou potřebné lepší údaje.

Nástroje pro transparentnost a uznávání jsou podstatné pro mobilitu, zaměstnatelnost a celoživotní vzdělávání i pro zajištění možnosti využívat kvalifikace získané mimo EU. Většina členských států si vytvořila národní rámce kvalifikací a odkazuje je k Evropskému rámci kvalifikací (EQF). Další práce by měla podporovat posun od transparentnosti k uznávání v rámci Evropy posilováním role EQF a podporováním validace výsledků neformálního a informálního učení. Zvláštní pozornost by měla být věnována zjednodušení a racionalizaci existujících nástrojů

EU o dovednostech a kvalifikacích zaměřených na širší veřejnost tak, aby se zesílil jejich dosah.

Potřeba zlepšit dovednosti

Komisařka EU pro zaměstnanost, sociální věci, dovednosti a pracovní mobilitu Marianne Thyssen řekla: *Zaměstnanost mladých lidí je hlavní prioritou tohoto kolegia. Relevantní a vysoce kvalitní dovednosti jsou dnes coby předpoklad zaměstnatelnosti zapotřebí více než kdy jindy. Lepší spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy přispěje ke zvýšení úrovně dovedností a kompetencí, čímž se napomůže k odstranění nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a zároveň se tak podpoří mladí Evropané v úspěšném vstupu na trh práce.*²

Zpráva navrhuje stanovit nové priority pro období pěti let, místo současných tříletých cyklů, aby jejich dopad byl dlouhodobější. Ředitel Cedefopu James Calleja znovu zdůraznil, že Cedefop bude dále pokračovat v podpoře Komise, členských států a sociálních partne-

rů při zavádění strategických cílů společné zprávy. *Není náhoda, že Cedefop je ve zprávě tak často citován, protože naše aktivity jsou více než kdy jindy vedeny potřebou myslet evropsky, ale také podporovat národní iniciativy a zaměřovat se na nezaměstnanost v jejich základech – potřeba lepších dovedností a relevantnějších opatření pro vzdělávání a profesní přípravu. Koncept evropského vzdělávání a profesní přípravy by měl být použit jako katalyzátor silnějšího OVP pro lepší život.*

AK

¹ Evropská aliance pro učňovství. Zpravodaj 7-8/2013, s. 8.

² Překlad převzat z tiskové zprávy EK Nová a inkluzivnější vize vzdělávání a odborné přípravy do roku 2020. Brusel 1. září 2015. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5568_cs.htm

Pramen: *European education and training priorities redefined.*

Publikováno 7. 9. 2015.

<http://www.cedefop.europa.eu/en/news-and-pres/news/european-education-and-training-priorities-redefined>

Počítače nezlepšují výsledky žáků

Globální studie, kterou provedla OECD, ukázala, že velké investice do školních počítačů a technologie ve třídách nezlepšují výsledky žáků. Naopak se zjistilo, že časté používání počítačů je spíše spojeno s horšími výsledky.

Zpráva OECD zkoumala vliv školní počítačové techniky na výsledky mezinárodních testů, např. testů PISA, kterých se účastní přes 70 zemí, a testů měřících digitální kompetence.

Ve zprávě se uvádí, že školské systémy, které hodně investovaly do informační a komunikační technologie, nedosáhly ve výsledcích testů PISA pro čtení, matematiku či přírodní vědy žádného znatelného zlepšení.

Ukazuje se, že žáci, kteří ve škole používají tablety nebo počítače velmi často, podávají horší výkony než ti, kdo je používají s mírou. Žáci, kteří používají počítače ve škole umírněně, mají poněkud lepší výsledky než žáci, kteří je používají zřídka.

V zemích, které hodně investovaly do informačních technologií, nebylo prokázáno výrazné zlepšení ve čtení, matematice nebo přírodních vědách. Školské systémy v Jižní Koreji, Šanghaji a Singapuru mají dobré výsledky a přitom používají počítače ve školách méně.

Největší zklamání přineslo zjištění, že technologie nezmenšuje sociálně-ekonomické rozdíly mezi žáky, ale spíše je prohlubuje. Spolehlivější cestou k odstranění těchto rozdílů je zajistit to, aby žáci dobře pochopili čtení a matematiku, než jim poskytovat přístup k vyspělé technice. Žáci, kteří k ní mají přístup, mohou s pomocí internetu „vyrábět“ domácí úkoly, aniž by pochopili jejich podstatu.

Studie ukázala, že v žádné ze zemí, v nichž je internet používán ve škole často a většinou žáků, se výkony nezlepšily. Ze sedmi zemí s nejvyšší mírou používání internetu ve školách došlo ve třech k významnému poklesu výkonů ve čtení (Austrálie, Nový Zéland a Švédsko) a u třech dalších výsledky stagnovaly (Španělsko, Norsko a Dánsko). Země a města s nejnižší mírou používání internetu ve školách – Jižní Korea, Šanghaj, Hongkong a Japonsko – jsou v mezinárodních testech nejlepší.

Tato zjištění by ovšem neměla vést k omezení počítačů a technologií ve školách. Jsou spíše inspirací pro jejich efektivnější využití (příkladem mohou být digitální učebnice, které lze aktualizovat, a tak dokázat, že online technologie může být lepší než tradiční metody).

Školy nemohou omezovat využívání technologie, protože jejich úkolem je – ne následovat. AK

Počet žáků na jeden školní počítač

5 zemí s nejnižším počtem žáků na jeden počítač

Austrálie	N. Zéland	Macao	UK	ČR
0,9	1,2	1,3	1,4	1,6

5 zemí s nejvyšším počtem žáků na jeden počítač

Kolumbie	Švédsko	Portugal.	Polsko	Island
3,7	3,7	3,7	4	4,1

Pramen:

Coughlan, Sean. *Computers 'do not improve' pupil results, says OECD.* <http://www.bbc.com/news/business-34174796>

Integrace profesního a vysokoškolského vzdělávání v duálních studijních oborech

Duální studijní obory nabízejí vzdělávání vztahující se k vědě i k praxi. Absolventi tohoto vzdělávání by měli mít výhodu proti čistě akademicky nebo čistě profesně vzdělaným pracovníkům. K popisu této duality však chybějí jednoznačná kritéria. Příspěvek představuje různé přístupy a doporučuje, aby se více sledovalo obsahové propojení učebních fází a učebních obsahů.

Čím se duální studijní obory vyznačují?

V posledních letech stoupá počet duálních studijních oborů. Zároveň se vyvíjely diferencované formy duálních studijních modelů, které se od sebe strukturálně značně liší. Vedou se diskuse o tom, co duální studium představuje, aniž by se dosud došlo k nějaké všeobecně platné definici. Na podzim 2013 vědecká rada zveřejnila *Doporučení k rozvoji duálního studia* a navrhla kritéria.

Kritéria pro definici duálního studia se velmi různí. Dualita ve studijních oborech je popisována

na základě dimenzí absolutoria, časových modelů a učebního místa. Základem pro to je databáze *AusbildungPlus* s nabídkami tohoto druhu studia¹.

Absolutoria duálních studijních oborů

Všechny duální studijní obory mají společnou strukturu s vědeckým studiem, které vede k terciárnímu absolutoriu – zpravidla k titulu bakaláře. V mnohých duálních studijních oborech se doplňkově k vysokoškolskému diplomu získávají také uznávaná absolutoria z oblasti profesní přípravy, takže tyto formáty vzdělávání poskytují dvojitou nebo několikanásobnou kvalifikaci. Nejběžnější v oblasti počátečního vzdělávání je zde *ausbildungsintegrierende* formát integrující profesní přípravu, u kterého se k titulu bakaláře získává absolutorium v uznávaném učebním oboru.

Kromě toho existují vícenásobně kvalifikující duální studijní obory, které obsahují absolutoria dalšího vzdělávání v profesní přípravě, například další kariérní vzdělávání (*Aufstiegsfortbildung*) pro mistry, někdy jsou označovány jako triální studium; nebo studijní obory, které sice poskytují jen akademický titul, ale paralelně ke studiu nabízejí započitatelné části dalšího vzdělávání.

Duální studijní obory tak vedou k akademickému titulu a k nejméně jednomu dalšímu absolutoriu z oblasti profesní přípravy.

Časové modely pro organizaci studijních oborů

Další možnost spojení představuje časové rozvržení učebních fází v institucích obou oblastí.

Při posledním hodnocení databáze *AusbildungPlus* v roce 2013 převažoval v oblasti počátečního vzdělávání z více než dvou třetin blokový model. Fáze na vysoké škole a v podniku jsou přibližně stejně dlouhé a střídají se během semestru. V jiných studijních oborech praktické fáze probíhají vždy na konci každého semestru, kdy nejsou přednášky. Zvláštní formou blokového modelu je časově separovaný model předřazené profesní přípravy. Zde začíná příprava 6 až 18 měsíců před začátkem studia, takže velká část profesní přípravy je absolvována již před studiem. Modely s předřazenou profesní přípravou trvají většinou mnohem déle než tři roky, v jednotlivých případech až pět let. Jiné modely střídají vysokou školu a praktické zařízení během pracovního týdne (rotační model) nebo zahrnují samostudium a prvky dálkového vzdělávání tak, aby se zvýšila frekvence, popř. počet dní v praktickém zařízení.

Učební místa duálního systému

Dualita v duálním profesní přípravě představuje souhru obou učebních míst, profesní školy a podniku. Analogicky k tomu funguje v duálním studiu vysoká škola, popř. profesní akademie a podnik, popř. praktické zařízení, jako dvě místa, která spolupracují a připravují společnou nabídku vzdělávání. Vedle těchto učebních míst mohou být v rámci duálního studijního oboru zapojeny další instituce. U studijních oborů integrujících přípravu, které doplňkově k bakaláři obsahují duální nebo celodenní profesní přípravu, se přidává další, třetí učební místo, profesní škola (*Berufsschule*) nebo odborná profesní škola (*Berufsfachschule*). U určitých učebních oborů, převážně v řemesle, probíhají části profesní přípravy v nadpodnikových zařízeních profesní přípravy (*überbetriebliche Berufsbildungsstätten* – ÜBS), které doplňují podnikovou přípravu. V těchto případech jsou do duálních studijních oborů zapojeny další subjekty, např. komory a profesní svazy.

Propojení učebních místa a kurikul

Absolutoria, časové modely a učební místa přistupují k dualitě různým způsobem. Každá část sama o sobě objasňuje pouze dílčí aspekt duality. Často nevyhovuje nic o tom, jak jsou kurikula a absolutoria spolu obsa-

hově propojena. V diskusi o učebních místech se poukazuje na to, že definice učebních míst jako pouhé instituce, popř. vymezené vzdělávací organizace není dostačující a musí být doplněna z pedagogického hlediska. Učební místa by v pedagogickém smyslu byla metodicko-didakticky utvářenými jednotkami uvnitř organizací. Z tohoto pohledu je rozlišování na teoretické a praktické fáze – podle zastoupení v jednotlivých institucích – nedostatečné. Je třeba určit, které profesně praktické obsahy jsou vědecky reflektovány, nebo jak lze teoretické obsahy zařadit do (profesně) praktických kontextů a které zařízení převezme kterou část. Musí být vytvořeny a podporovány přechody mezi učebními místy a transfer výkonu studentů nesmí být ponechán náhodě. Jen tak může dojít k pravému propojení – nejen organizačně-institucionálnímu, nýbrž také obsahově-kurikulárnímu. Vědecká rada (2013) ve svém doporučení k rozvoji duálního studia navrhuje, aby v duálních studijních oborech byla nejméně polovina studia strávena na akademickém učebním místě a nejméně dvě třetiny kreditů byly získány na základě teorie, avšak ne automaticky jen na vysoké škole. Dále

se požaduje, aby existovala organizační, popř. i časová koordinace učebních míst a studijní obor byl volen oborově příbuzný s profesní přípravou nebo činností tak, aby se mohly vytvořit obsahové vazby.

Je zřejmé, že pouze kurikulárně propojená a mezi všemi zúčastněnými učebními místy úzce sladěná nabídka na rozhraní profesního a vysokoškolského vzdělávání nemůže zaručit dualitu. K posílení značky *Duales Studium* proto musejí být definovány transparentní a jednoznačná minimální kritéria pro propojení učebních míst a kurikul. Jen tak mohou být duální studijní obory jasně profilovány a vymezeny.

Přeložila Jana Šatopletová

---

¹ <http://www.ausbildungplus.de/btmll/index.php>

Pramen:

Leichsenring, Antje. Integration von beruflicher und hochschulischer Bildung in dualen Studiengängen. BWP, 2015, Nr. 3, S. 40–41.

Rámcem transparentnosti v Německu se stává konkrétní

Úroveň Německého rámce kvalifikací na vysvědčeních závěrečné zkoušky symbolizuje rovnocennost. Podle doporučení k Evropskému rámci kvalifikací (EQF) mají doklady o kvalifikaci obsahovat odkaz na úroveň EQF.

Srovnatelnost kvalifikací v Evropě

Společným usnesením k Německému rámci kvalifikací pro celoživotní učení (DQR) z května 2013 bylo v Německu realizováno doporučení EU k zavedení EQF. Evropským politickým cílem je to, aby byly kvalifikace díky rámcům kvalifikací transparentnější a lépe mezinárodně srovnatelné, což podpoří mobilitu žáků a pracovníků. Všechny nové doklady o kvalifikaci, diplomy a dokumenty Europassu mají obsahovat jasný odkaz na EQF. Tento odkaz má funkci první informace o „hodnotě“ kvalifikace v kontextu evropského vzdělávání a umožňuje zpětné závěry o významu kvalifikace uvnitř národního vzdělávacího systému.

Cesta až k realizaci

Hlavní výbor Spolkového ústavu odborného vzdělávání (BIBB) již v prosinci 2012 doplnil vzorové zkušební řády pro provádění závěrečných zkoušek, zkoušek v rekvalifikaci a v dalším vzdělávání o vysvětlení, že na

vysvědčení má být informace o zařazení do DQR, popř. EQF.

V srpnu 2013 vyšlo ve Spolkovém věstníku Společné usnesení Spolku a zemí týkající se DQR. V příloze usnesení byl zveřejněn způsob přiřazování kvalifikací k DQR, který byl stanoven v konsenzu mezi Spolkem a zeměmi. Tento seznam přiřazování se má v budoucnu doplňovat a nejméně jednou ročně aktualizovat.

Organizace komor, Spolkové ministerstvo školství a výzkumu a Konference ministrů kultury schválily návrh formulace odkazu na vysvědčení přesahující vzdělávací obor, a zajistily tak jednotnou dokumentaci úrovně na vysvědčeních. Odkaz ve všech oborech zní: *Tato závěrečná zkouška je v Německém a Evropském rámci kvalifikací přiřazena úrovni ....*

První mistrovské listy s úrovní DQR

Většina řemeslnických komor ve svých výborech profesní přípravy přijala patřičná usnesení k tomu, aby se

na vysvědčeních ze zkoušek u kvalifikací, které již byly přiřazeny k DQR, například závěrečné tovaryšské a mistrovské zkoušky, dokumentovala odpovídající úroveň EQF a DQR. V rámci mistrovské slavnosti Řemeslnické komory Dortmund byla 22. února 2014 poprvé předávána mistrovská vysvědčení s odkazem na úroveň EQF a DQR. Spolková ministryně školství Johanna Wanka jako host na této akci ve svém projevu zdůraznila cíl národní vzdělávací politiky – rovnocennost profesního a vysokoškolského vzdělávání, která se odkazem na úroveň 6 nyní stala zřejmější. Rovnocennost profesního a vysokoškolského vzdělávání byla naléhavým úkolem řemesel při realizaci DQR a nyní je to důležitý signál vzdělávací politiky, který může přispět ke zvýšení atraktivity odborného vzdělávání a odborného dalšího vzdělávání ve společnosti.

S odkazy na vysvědčeních jsou EQF a DQR zviditelněny také u široké veřejnosti. Je však třeba zajistit, aby byla odstraněna běžná nedorozumění týkající se funkce obou rámců transparentnosti. DQR zatím není nástrojem, který se dotýká současných právních úprav tarifů a platů nebo úprav pro přístup k dále vedoucím studijním oborům. Sněm německých řemeslnických komor proto poskytl řemeslnickým komorám informační leták pro příjemce vysvědčení, kde je význam nového odkazu na vysvědčení srozumitelně vysvětlen. To je prvním krokem k tomu, aby toto téma bylo pochopitelné pro širší veřejnost. Z pohledu Ústředního svazu německých řemesel by byla důležitá zvláště charakteristická grafická podoba DQR (a v něm přiřazených kvalifikací), jako je tomu například v Irském rámci kvalifikací, který byl zaveden v roce 2003². Takzvaný *vějířový diagram* Irského rámce kvalifikací (viz Zpravodaj 7–8/2005) poskytuje jednoduchý a jasně strukturovaný přehled o různých kvalifikacích a možných cestách ve vzdělávání a v kariéře.

Úkoly pro další rozvoj

DQR je zatím v plenkách. Cíl národní vzdělávací politiky rovnocennosti mezi profesním a akademickým

vzděláním se tak v současné době projevuje jen jako ideál. V budoucnu bude rozhodující, aby absolutoria v obou vzdělávacích oblastech byla vnímána mladými lidmi, jejich rodiči, učiteli a profesními poradci jako rovnocenná. K tomu, aby byli mladí lidé získáni pro cesty profesního učení a kariéry, nebude dokumentace dané úrovně DQR na vysvědčení o závěrečné zkoušce stačit. Profesní a kariéerní cesty je třeba utvářet ještě atraktivněji. K tomu je nutné dále rozvíjet odborné vzdělávání v terciární oblasti profesní přípravy. Vedle posilování a rozšiřování současných kvalitativních standardů ve vztahu k řádu a zkoušce odborného dalšího vzdělávání je dobré vytvářet jednoznačné vzdělávací značky (*Bildungsmarken*). Vzdělávací značka řemeslnický mistr (*Handwerksmarker*) zde může poskytovat orientaci při řazení do rámce kvalifikací. Řemeslnický mistr představuje v DQR rozsáhlou kvalifikaci na úrovni 6, která vedle odborné teorie a odborné praxe obsahuje také podnikové hospodářství a pracovní pedagogiku. Charakteristické vzdělávací značky bude rovněž třeba vytvořit na úrovních 5 a 7. Tento úkol představuje pro politiku řazení velkou výzvu, na kterou řemesla reagují ve své strategické debatě Budoucnost řemesla (*Zukunft Handwerk*), kterou v roce 2012 vyvolal Ústřední svaz německých řemesel. Koncept profesní dráhy v řemesle je v rámci strategické debaty rozvíjen v několika projektech.

Přeložila Jana Šatopletová

---

¹ *Handbuch zum Deutschen Qualifikationsrahmen*

http://www.kmk.org/fileadmin/veroeffentlichungen_beschluesse/2013/130823_Handbuch_mit_nicht-barrierefreier_Anlage_MAM.pdf

² *K čemu slouží národní rámce kvalifikací? Zpravodaj 12/2005, s. 9–12. Národní rámec kvalifikací v Irsku. Zpravodaj 7–8/2005, s. 6–8. Struktura nového Národního rámce kvalifikací v Irsku. Zpravodaj 2/2004, s. 12–13.*

Pramen: Sperle, Christian und Witt, Daik. Der Transparenzrahmen wird konkret. BWP, 2014, Nr. 3, S. 56–57.

Výhody kratších názvů u vědeckých prací

Skupina vědeckých pracovníků z Univerzity ve Warwicku v Coventry¹ provedla zajímavý výzkum korelace mezi délkou názvů vědeckých prací a počtem jejich citací.

Letchford a jeho kolegové analyzovali 140 000 nejčastěji citovaných prací, které prošly systémem peer-review v letech 2007–2013 a jsou zaznamenány v databázi *Scopus* (viz rubriku Zajímavé internetové adresy), s úmyslem psát své práce lépe. Když porovnávali délku titulů výzkumných prací s tím, jak často byly citovány v jiných vědeckých pojednáních, zjistili, že odborné časopisy, které publikují práce s kratšími názvy, získávají více citací na jeden příspěvek. Rozdíl byl

velmi významný, takže tento svůj poznatek publikovali, aby se o něj podělili s jinými vědeckými pracovníky.

---

¹ *University of Warwick získala Royal Charter of Incorporation v roce 1965.*

Letchford, Adrian, Moat, Helen Susannah, Preis Tobias. The advantage of short paper titles. Royal Societa Open Science
<http://rsos.royalsocietypublishing.org/content/2/8/150266>

Co nového v časopisech

Journal of Vocational Education & Training	
<p>GRAY, C., TURNER, R., SUTTON, C., PETERSEN, C., STEVENS, S., SWAIN, J., ESMOND, B., SCHOFIELD, C. & THACKERAY, D.</p> <p>Research methods teaching in vocational environments: developing critical engagement with knowledge? [Vyučování výzkumným metodám v profesním prostředí: rozvíjení kritického angažování se znalostmi?]</p> <p>JVET, Vol. 67, No. 3 (2015), p. 274–293, 14 tab., lit. 56.</p> <p>Znalost výzkumných metod je považována za klíčovou pro ekonomiku a pracovní síly Spojeného království. Vyučování výzkumným metodám je však pro lektory a studenty považováno za obtížné. Pedagogika vyučování výzkumným metodám na univerzitách není dostatečně rozvinutá a studenti obvykle vyjadřují negativní dispozice k tomuto předmětu. Tyto obtíže jsou dokumentovány v univerzitním vysokém školství, méně je známo o výzkumných metodách ve vysokém školství v <i>colleges</i>, kde roste počet studentů. VŠ v <i>college</i> je považováno hlavně za profesní vzdělávání a začleňování výzkumných metod do kurikula se může zdát dalším problémem, s nímž se vyučující musí vyrovnat. Článek uvádí údaje shromážděné v rámci studie výzkumných metod vyučovaných v sociálních vědách v <i>college</i> v Anglii. Na základě údajů získaných od lektorů a studentů se diskutuje o charakteristikách tohoto vyučování a o tom, jak je lze aplikovat s různými skupinami studentů. Pro úspěšné zavedení tohoto vyučování je rozhodující školní kultura, zdroje a odborný rozvoj vyučujících.</p>	<p>CALLAN, Victor J., JOHNSTON, Margaret Alison & POULSEN, Alison Louise.</p> <p>How organisations are using blended e-learning to deliver more flexible approaches to trade training. [Jak vzdělávací organizace využívají blended (smíšený) e-learning k poskytování flexibilnějších přístupů k profesní přípravě.]</p> <p>JVET, Vol. 67, No. 3 (2015), p. 294–309, lit. 42.</p> <p>Vzdělávací organizace musí reagovat na rostoucí míru diverzity v kontextu profesní přípravy a zkoumat širší rozsah řešení než v minulosti. Výzkum zjišťuje, jak vzdělávací organizace v Austrálii používají smíšené formy e-learningu k poskytování přístupnější, flexibilnější a inovační profesní přípravy, zejména v oblastech nedostatku kvalifikací ve čtyřech průmyslových oborech. Bylo vedeno 21 polostrukturovaných rozhovorů s klíčovými aktéry v oboru pekařství, stavebnictví a konstrukce, instalatérství a kamenictví. Byla zjištěna prospěšnost e-learningu v podporování větší flexibility, zlepšení komunikace a interpersonálních vztahů mezi učiteli a studenty, vyšší míra spokojenosti studentů a úspora nákladů zaměstnavatelů. Hlavní překážkou jsou negativní postoje některých učitelů k používání nových technologií ve třídě včetně přidružených strategií uznávání výsledků předchozího učení pomocí e-portfolií. Studie identifikuje budoucí zaměření výzkumu faktorů, které mohou určovat větší využívání e-learningových strategií v učebním prostředí na pracovišti.</p>
<p>SCHWENDIMANN, Beat A., CATTANEO, Alberto A.P., DEHLER ZUFFEREY, Jessica, GURTNER, Jean-Luc, BÉTRANCOURT, Mireille & DILLENBOURG Pierre.</p> <p>The ‘Erfahrungsraum’: a pedagogical model for designing educational technologies in dual vocational systems. [„Prostor pro zkušenosti“: pedagogický model pro navrhování vzdělávacích technologií v duálních profesních systémech.]</p> <p>JVET, Vol. 67, No. 3 (2015), p. 367–396, 8 obr. 1 tab., lit. 103.</p> <p>Odborné vzdělávání v duálním kontextu pracoviště a školy často postrádá integraci konkrétních zkušeností s teoretickými znalostmi. Souhra mezi pracovištěm a školou a jejich často antagonistické priority vyžadují specifický model, který transformuje tyto rozdíly do učebních příležitostí a spojuje různé formy znalostí do jednoho integrovaného souboru znalostí, který přispívá k rozvoji profesní kompetence. Článek prezentuje multidimenzionální pedagogický model, tzv. <i>Erfahrungsraum</i>, pro návrh a realizaci vzdělávacích technologií jako způsobu posílení integrace v počátečním duálním odborném vzdělávání a přípravě. Příklady realizace v různých profesích používajících odlišné technologie ukazují sílu modelu <i>Erfahrungsraum</i>.</p>	<p>ITKONEN, Tuija, TALIB, Mirja-Tytti & DERVIN, Fred.</p> <p>‘Not all of us Finns communicate the same way either’: teachers’ perceptions of interculturality in upper secondary vocational education and training. [„My Finové nekomunikujeme všichni stejně: jak učitelé vnímají interkulturnost ve středním odborném vzdělávání a přípravě.]</p> <p>JVET, Vol. 67, No. 3 (2015), p. 397–414, 3 tab., lit. 25.</p> <p>Jak učitelé pohlížejí na interkulturnost a diverzitu ve středním odborném vzdělávání a přípravě (OVP) ve Finsku. Zvyšující se diverzita v OVP vyžaduje po učitelích smysl pro interkulturnost a připravenost jednat spravedlivě s <i>odlišnými</i>. Finsko má ve srovnání s jinými evropskými zeměmi daleko méně zkušeností se začleňováním imigrantů do OVP. Kvalitativní data (rozhovory a otevřené komentáře učitelů ve vzdělávání budoucích pracovníků sociální a zdravotnické péče) byly analyzovány podle modelu založeného na kritickém a reflexivním chápání interkulturních setkání. Výsledky ukazují, že kulturní esencialismus a kulturně národní hegemonie učitelů vypovídá o jejich práci s <i>odlišnými studenty</i>. Komunikaci ovlivňují také ideologie a obavy učitelů OVP o rovnost a spravedlnost – dva hlavní body, které mohou vést ke skutečné a řádné emancipaci všech studentů v jakémkoliv vzdělávacím kontextu.</p>

Nové knihy v knihovně

ALINČE, František a TOMŠÍ, Ivan.

Katalog prací ve veřejných službách a správě : Katalog správních činností – zařazování zaměstnanců do platových tříd. 2., aktual. a rozšíř. vyd. Olomouc : ANAG, 2015. 703 s. ISBN 978-80-7263-960-1 Sg. 7746

2.03.01 Knihovnik: od 6. platová třída 1. Provádění základních knihovnických prací, například výpůjční služby podle přesných podkladů a pokynů až po 14. platová třída 1. Tvorba celostátní koncepce rozvoje knihovnictví.

TÁBORSKÝ, Eduard.

Prezident Beneš mezi Západem a Východem. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 1993. 327 s., fot., příl. (Archiv ; sv. 69). Název originálu: *President E. Beneš Between West and East* Sg. 7680

Beneš byl velice zneklidněn tím, že bylo Československo zařazeno do sovětské zóny, protože věděl, že operační zóny, i když se považují za dočasné válečné uspořádání, které má předejít nežádoucím kolizím a zmatku ve vojenských operacích, se také mohou snadno změnit v zóny vlivu a ten, kdo v nich operuje, je může považovat za trvalé a výhradní. Cítil, že souhlas Západu se začleněním Československa do sovětské zóny, byť logický z vojenského hlediska, mu v budoucnu ztíží úsilí udržet svou zemi na vyvážené střední cestě mezi Východem a Západem.

HOLÁ, Jana.

Interní komunikace ve firmě. Brno : Computer Press, 2006. 170 s. ISBN 80-251-1250-0 N 7698

Hodnocení má velký význam pro odměňování a pracovníkovu motivaci. Jestliže pracovník neví, jak s ním je firma spokojena, neví, za co bere nebo nebere odměny, může se domnívat, že výše jeho výsledného platu je otázkou manažerovy nálady v dnu přípravy mzdových podkladů.

RÝZL, Milan.

Úvod do parapsychologie. 1. vyd. Praha : Panorama, 1991. 214 s. (Pyramida) ISBN 80-7038-272-4 Sg. 7705

Za prvního průkopníka vědeckého výzkumu parapsychických jevů je považován význačný fyzik a chemik William Crookes (1832–1919), jehož nejdůležitější prací v této oblasti je výzkum telekinetických jevů, které předváděl D. D. Home (1833–1886), tehdy nejslavnější médium. Crookesův metodický přínos byl v použití mechanických přístrojů (dynamometr aj.) upravených tak, aby graficky registrovaly i časový průběh působící síly. Jeho pokusy však stále nedokázaly přesvědčit vědeckou veřejnost.

PYROCHTOVÁ, Renata.

Spolupráce škol a podniků v oblasti odborné praxe žáků v kontextu uplatnitelnosti absolventů na trhu práce. Bakalářská práce. Praha : Česká zemědělská univerzita, 2015. 47 s. Sg. 7706

V Evropské unii hledá v současnosti práci šest milionů mladých absolventů škol, je to každý pátý, přestože poptávka po

odborných a technických profesích existuje. ... Mladí Němci díky úzké spolupráci odborných škol a podniků nemají problém s hledáním zaměstnání. V Česku většímu propojení učiva s praxí brání stávající legislativa a nepovinné členství v profesních komorách.

TRHLÍKOVÁ, Jana.

Prevence a intervence předčasných odchodů ze středních škol : příručka opatření. 1. vyd. Praha : Národní ústav pro vzdělávání, 2015. 97 s. ISBN 978-80-7481-104-3 Sg. 7708 http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/VYVOJ2014_final_pro_www.pdf

Škola realizuje „peer program“, tedy program pro vrstevníky vytvořený ve spolupráci výchovného poradce a metodika prevence. Slouží mimo jiné k ovlivňování osobnosti pubescentů a adolescentů, je prostředkem působení vrstevníků na utváření osobnosti jejich spolužáků nejen při volnočasových aktivitách, ale i v životě. Vytváří neformální komunikační most mezi výchovným poradcem a studentem.

VOJTĚCH, Jiří a PATEROVÁ, Pavla.

Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v Evropské unii : 2014/15. Praha : Národní ústav pro vzdělávání, 2015. 48 s. Sg. 7709 http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/VYVOJ2014_final_pro_www.pdf

V České republice je relativně nízký počet žáků předčasně opouštějících vzdělávání ovlivněn především rozvinutým učitelským školstvím a širokou nabídkou lehčích vzdělávacích programů (jde zejména o obory středního odborného vzdělání s výučním listem kategorie E, které kladou nižší nároky na všeobecnou a odbornou přípravu.

ANDRAŠČÍKOVÁ, Mária, HLOUŠKOVÁ, Pavla, HOFMANNOVÁ, Eva a kol.

Zákoník práce 2015 : prováděcí nařízení vlády a další související předpisy s komentářem k 1. 1. 2015. 9., aktualiz. vyd. Olomouc : ANAG, 2015. 1255 s. (práce mzdy pojištění) ISBN 978-80-7263-921-2 Sg. 7710

Za činnost v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů se považuje i školení zaměstnanců organizované zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, které sleduje zvyšování jejich odborné připravenosti.

GWILOU, Mikael.

Češi, polibte mě... : filozofická rozprava na mírně zlomyslné notě. Přeložil Denis Molčanov. 1. vyd. Praha : Dybbuk, 2015. 190 s. ISBN 978-80-7438-120-1 Sg. 7717

„No jo, jenže když slyšíš stereotyp, tak myslíš na překrucování skutečnosti. To by znamenalo, že Češi vůbec nejsou zakomplexovaní ani pasivně agresivní. Ale já jsem den co den svědkem toho, že jsou. Proč pokaždé když narazím na milého, otevřeného, přirozeně se chovajícího, cool Čecha, tak si řeknu: Tohle nemůže být Čech...“

PEREGRIN, Jaroslav.

Filozofie pro normální lidi. Praha : Dokořán, 2008. 142 s.

ISBN 978-80-7363-192-5

Sg. 7718

Když jsem se někde na gymnáziu (nebo to bylo ještě na základní škole?) poprvé dozvěděl něco o filozofii, vykládala nám naše učitelka, jaké otázky stály u zrodu filozofie. Pamatuji se, že kromě několika otázek, které mi připadaly víceméně jasné, tam byla i otázka: V čem spočívá jednota světa? Téhle otázce jsem porozumět nedokázal, ale nechtěl jsem to dát najevo, protože jsem byl přesvědčený, že je to důsledek mé neschopnosti pozvednout své uvažování na potřebně hlubokou filozofickou úroveň. Ty čtenáře, kterým taková otázka dělá podobné problémy, jaké dělala mně tenkrát, mohu uklidnit – nerozumím jí dodnes. A rád bych, kdyby si z toho čtenáři odnesli poučení, že je-li něco nesrozumitelné, vůbec to nemusí znamenat, že to je hlubokomyslné.

BENDOVÁ, Helena a STRNAD, Matěj (eds.).

Společenské vědy a audiovizu. 1. vyd. Praha : Akademie múzických umění, 2014. 763 s.

ISBN 978-80-7331-313-5

Sg. 7721

Často se tvrdilo, že křesťanství uvedlo v život etický kód, který je fundamentálně odlišný od morálního kódu starověkého světa. Méně se obvykle zdůrazňuje skutečnost, že rozorhlo a po celém antickém světě rozšířilo nové mocenské vztahy. Křesťanství je jediné náboženství, které samo sebe organizovalo jako církev. A jako takové teoreticky zdůvodnilo, že jistí jednotlivci mohou díky své náboženské kvalitě sloužit ostatním nikoli jako vládcové, úředníci, proroci, předvídači budoucnosti, mecenáši, vzdělatelé a podobně, nýbrž jako pastýři. Toto slovo nicméně označuje velmi zvláštní formu moci. (Foucault, Michel: Subjekt a moc.)

LEPIČ, M., KOUCKÝ, J., RYŠKA, R. a ZELENKA, Martin.

Vývoj a změny kvalifikačních potřeb trhu práce v ČR v letech 2000–2025. Praha : Národní ústav pro vzdělávání, 2015. 74 s. (VIP Kariéra II)

Sg. 7719

http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Vyvoj_a_zmeny_kvalifikacnich_potreb_KO_2015prowww.pdf

Do roku 2025 se v ČR očekává mírné zvýšení počtu pracovních míst. V porovnání s rokem 2014 bude zvýšení činit asi 1,5 %, tedy necelých 80 tisíc volných míst. Neznamená to však, že v následujících letech bude na trhu práce potřeba obsadit pouze tato volná pracovní místa, neboť se vlastně jedná pouze o výsledek saldo mezi počtem nově vzniklých pracovních míst na jedné straně a na druhé straně zrušených míst.

Odborné školy a firmy POSPOLU : informace o školách zapojených do projektu Pospolu a jejich spolupráci s firmami. Editace a redakce: Lucie Šnajdrová, Lenka Bečvářová. Praha : Národní ústav pro vzdělávání, 2014. 63 s. (Pospolu)

Sg. 7715

VENCOVSKÁ, T., NASKE, P., RATHOUSKÁ GRMELOVÁ, E., VENCOVSKÝ, F., DENKOVÁ, H. a BROŽ, F.

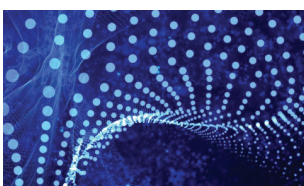
Kráčíme Pospolu k efektivnější spolupráci škol a firem. Praha : Národní ústav pro vzdělávání, 2015. 63 s.

ISBN 978-80-7481-100-5

Sg. 7720

Existují různé nástroje na podporu vzájemné institucionální spolupráce: na úrovni krajů to bývají sektorové dohody, pakty zaměstnanosti, stipendia pro žáky, případně provozování center, kde se školy s firmami mohou setkávat. Stát systémově podporuje spolupráci normami směřujícími k možnosti uplatňování daňových úlev pro zaměstnavatele.

Zajímavé internetové adresy

Databáze Scopus

Scopus je největší databáze abstraktů a citací literatury, která prošla procesem peer-review. Jsou v ní obsaženy vědecké časopisy, knihy a programy konferencí. Vyhledávat lze i podle jmen autorů. Tak si to zkuste. (Je zmíněna v krátkém článku na straně 13.)

<http://www.elsevier.com/solutions/scopus>

Novozélandané vybírají novou vlajku

Radit jim v tom nemůžeme, ale můžeme si tipnout, jak se rozhodnou. Více na webové stránce, která občany nabádá, aby se stali součástí historie.

<https://www.govt.nz/browse/engaging-with-government/the-nz-flag-your-chance-to-decide/>

Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí vydává Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10, Redakce: anna.konopaskova@nuv.cz, tel. 274 022 133. Internet: <http://www.nuv.cz/vystupy/zpravodaj-odborne-vzdelavani-v-zahranici-1>

